

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 546/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Slovenskej sporiteľne, a. s.**, Tomášikova 48, Bratislava, IČO 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., Bočná 10, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Marek Dubovský, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 22 CoCsp 8/2023 z 30. marca 2023 v časti jeho zrušujúceho výroku takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 22 CoCsp 8/2023 z 30. marca 2023 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 Csp 73/2022 sa [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „žalobcovia“) domáhali proti sťažovateľke zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia v sume 2 319,67 eur s príslušenstvom.

3. Rozsudkom č. k. 7 Csp 73/2022-90 zo 17. októbra 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcom primerané finančné zadost'učinenie v sume

100 eur (prvý výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a rozhodol o nároku na náhradu trov konania (tretí výrok).

3.1. V odôvodnení okresný súd skonštatoval dôvodnosť uplatneného nároku žalobcov, keďže rozsudkom okresného súdu č. k. 32 Csp 136/2019-85 z 31. marca 2021 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 5 CoCsp 22/2021-156 z 20. januára 2022 bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť žalobcom sumu 1 119,67 eur s prísl. z titulu bezdôvodného obohatenia. Súčasne konajúce súdy určili, že zmluvné podmienky uvedené v zmluve o splátkovom úvere z 8. októbra 2010 č. 0505487088 týkajúce sa spracovateľského poplatku, poplatku za správu úveru a dohody zmluvných strán, že ich vzájomné práva sa budú riadiť § 262 Obchodného zákonníka, sú neprijateľné. Okresný súd preto považoval predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobcom v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov za splnené.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolania žalobcovia (proti druhému a tretiemu výroku) aj sťažovateľka (proti prvému výroku). Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) rozsudok okresného súdu v jeho napadnutom prvom výroku o povinnosti sťažovateľky zaplatiť žalobcom primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 eur, v druhom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiacom treťom výroku o trovách konania ho zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4.1. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že v danom prípade boli naplnené základné predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pričom ako správne vyhodnotil aj právne posúdenie otázky premlčania nároku žalobcov. Okresným súdom priznanú sumu finančného zadosťučinenia 100 eur však s ohľadom na viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva sťažovateľkou nepovažoval za dostatočne odradzujúcu. Akcentoval, že odôvodnenie priznanej sumy finančného zadosťučinenia musí byť presvedčivé, pričom táto suma musí zodpovedať závažnosti porušenia práv, povinností a okolností tak na strane žalobcov, ako aj na strane žalovanej strany. V tejto časti preto považoval odvolanie žalobcov za dôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakuje napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom v podstatnom namieta, že z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť, z akých dôvodov krajský súd pristúpil k zrušeniu rozsudku okresného súdu v jeho druhom a treťom výroku podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP. Krajský súd totiž nekonkretizoval, ktoré navrhnuté dôkazy neboli súdom prvej inštancie vykonané v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci ani z akých dôvodov nebolo možné dokazovanie doplniť v odvolacom konaní. Podmienky pre aplikáciu § 389 ods. 1 písm. c) CSP neboli v prejednávanej veci naplnené. Okresný súd podľa názoru sťažovateľky zrozumiteľne a presvedčivo popísal, ktoré kritériá boli rozhodujúce pri ustálení sumy primeraného finančného zadosťučinenia. Krajský súd pritom žiadne z týchto kritérií nespochybnil, iba vytkol súdu prvej inštancie, že priznaná suma zadosťučinenia nie je „dostatočne odradzujúca“. Sťažovateľka tvrdí, že ak podľa názoru odvolacieho súdu nebola voľná úvaha okresného súdu správna, mal ju nahradiť svojou vlastnou úvahou a vo veci sám rozhodnúť, t. j. zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie

podľa § 388 CSP a priznať žalobcom zadosťučinenie v sume zodpovedajúcej ním preferovaným kritériám. Keďže krajský súd čiastočne zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie, hoci na to nebol daný zákonný dôvod, zasiahol tým do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie. Súčasne týmto postupom odvolacieho súdu došlo aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, keďže sa výrazne oddialilo poskytnutie súdnej ochrany a právoplatné ukončenie súdneho konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Pred tým, ako ústavný súd pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti, musí uviesť, že hoci sa sťažovateľka v petite domáha zrušenia celého napadnutého rozsudku krajského súdu, jej sťažnostná argumentácia smeruje výlučne proti jeho zrušujúcemu výroku. Ústavný súd preto ustálil predmet svojho ústavného prieskumu tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ako už bolo zmienené, sťažovateľka požaduje zásah ústavného súdu v dosiaľ právoplatne neskončenej veci, keďže jej ústavná sťažnosť smeruje proti tej časti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zrušil výrok rozsudku okresného súdu o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiaci výrok o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

8. Vzhľadom na už konštatovanú kasačnú povahu napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu považuje ústavný súd za žiaduce v prvom rade zdôrazniť, že zásadne môže o merite veci rozhodovať len v prípade takej ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti „konečným“ rozhodnutiam orgánov verejnej moci. Spravidla musí ísť o rozhodnutie, ktorým sa súdne či iné konanie končí, a jeho účastník nemá možnosť inej právnej obrany než využitie inštitútu ústavnej sťažnosti. V konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ešte stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (IV. ÚS 361/2010). Úlohou ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti totiž nie je meniť, resp. naprávať tvrdené či skutočné pochybenia všeobecných súdov a iných orgánov v dosiaľ právoplatne neskončených konaniach, ale je zásadne povolaný zaoberať sa zásahom do ústavne zaručených práv a slobôd sťažovateľa v právoplatnej skončenej veci za súčasného vyčerpania všetkých garantovaných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

9. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (IV. ÚS 187/09, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016), preto ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016). Základné práva na súdnu ochranu, ako aj spravodlivý proces „sú výsledkové“, to znamená, že im proces musí zodpovedať ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

10. Na uvedených záveroch však nemožno zotrvať bezvýhradne, keďže aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. K zrušeniu kasačného rozhodnutia však ústavný súd pristupuje skutočne výnimočne, a to len v tom prípade, keď dôvody na tento krok sú natoľko závažné, že sa blížia zmätočným záťažiam konania, čím znehodnocujú ďalšie konanie, alebo ak by išlo o veľmi pevnú hmotnoprávnu pozíciu preskúmaného kasačného rozhodnutia (IV. ÚS 602/2020).

11. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, berúc do úvahy osobitnú povahu napadnutého rozhodnutia a prípadne tam uvedený právny záver, ktorý by bolo možné považovať za záväzný pre ďalší postup okresného súdu, ústavný súd sa oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná.

12. Z nosnej argumentačnej bázy sťažovateľky odôvodňujúcej nevyhnutnosť zásahu ústavného súdu vyplýva, že ústavnú neakceptovateľnosť napadnutého rozsudku sťažovateľka identifikuje v tom, že krajský súd pristúpil k čiastočnému zrušeniu prvoinštančného rozsudku v rozpore s § 389 ods. 1 písm. c) CSP. Krajský súd mal podľa sťažovateľky sám v zmysle § 388 CSP rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobcom priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume, ktorú považoval za dostatočnú a zodpovedajúcu konštatovanému porušeniu ich spotrebiteľských práv.

13. Z relevantnej časti odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd vyhodnotil ako dôvodné odvolanie žalobcov namietajúcich neproporcionálne nízku sumu okresným súdom priznaného finančného zadost'učinenia (100 eur), pričom akcentoval, že stanovenie rozsahu primeraného finančného zadost'učinenia je síce vecou voľnej úvahy konajúceho súdu, avšak táto nesmie byť svojvoľná. Poukázal na určité špecifické kritéria, ktoré sú rozhodné pri určení výšky finančného zadost'učinenia a dospel k záveru, že okresný súd ich nerešpektoval, keď za viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva spočívajúce v bezdôvodnom obohatení sťažovateľky a určení neprijateľných zmluvných podmienok priznal žalobcom finančné zadost'učinenie v neprimerane nízkej sume (body 21 až 23 rozsudku krajského súdu).

14. Ako už ústavný súd zdôraznil, prieskum kasačných rozhodnutí, či už odvolacej alebo dovolacej inštancie všeobecného súdnictva je prirodzene limitovaný už zmieneným záverom, že takýto prieskum je ústavne významný len vtedy, ak kasačné rozhodnutie formuluje záver, ktorý je spôsobilý zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok a v ďalšom priebehu konania už tento nebude reparaovateľný (m. m. III. ÚS 545/2021). V prípade sťažovateľky však celkom zjavne nie je ďalší priebeh sporu zat'azený takou ústavne relevantnou vadou, ktorá by nebola napravitelná, pretože krajský súd nevyslovil také záväzné právne názory, ktoré definitívne predurčujú výsledok konania. Krajský súd totiž vrátil vec v rozsahu zrušenia okresnému súdu s pokynom, aby opätovne rozhodol o sume finančného zadost'učinenia, rešpektujúc jeho vyslovené závery týkajúce sa jej primeranosti a deklarovanému viacnásobnému porušeniu práv spotrebiteľov zo strany sťažovateľky, s tým že odôvodnenie jeho rozsudku musí byť v tejto časti presvedčivé a náležité.

15. Ústavný súd súhlasí so sťažovateľkou, že rozhodnutie o zrušení má byť reštriktívnou výnimkou, ktorá prichádza do úvahy iba v taxatívne stanovených prípadoch. Zrušenie prvoinštančného

rozhodnutia je preto výnimočným rozhodnutím odvolacieho súdu, ku ktorému má dôjsť výlučne vtedy, ak rozhodnutie napadnuté odvolaním nie je vecne správne (preto ho nie je možné potvrdiť), ale zároveň ho nemožno ani zmeniť pre existenciu závažných väd, ktoré zároveň odôvodňujú oprávnenie odvolacieho súdu zrušiť napadnuté rozhodnutie (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1466.*). V tejto súvislosti je však potrebné dodať, že úlohou ústavného súdu nie je skúmať zákonnosť postupu všeobecného súdu a že nie každé porušenie zákona, resp. jeho nesprávny výklad, však nemajú automaticky za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Na to, aby bol konštatovaný zásah do práva na spravodlivé súdne konanie, musí pochybenie súdu presahovať intenzitu „nezákonnosti“. Musí ísť o také závažné chyby, v dôsledku ktorých už nebude existovať garancia, že daný proces vyústi (resp. má potenciál vyústiť) do spravodlivého usporiadania vzťahov medzi stranami (IV. ÚS 79/2020).

16. Sťažovateľka pritom v rámci svojej argumentácie síce namieta závažné pochybenie odvolacieho súdu, avšak bez toho, aby právne relevantným spôsobom vysvetlila, či a akým spôsobom, resp. v akej intenzite podľa jej názoru nesprávna aplikácia § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolacím súdom znehodnocuje ďalšie konanie.

17. Pokiaľ sťažovateľka v ústavnej sťažnosti na podporu svojej argumentácie poukazuje na nálezy ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 52/2020 a III. ÚS 379/2017 je potrebné uviesť, že v oboch predmetných prípadoch bolo konštatované porušenie ústavných práv iných sťažovateľov v dôsledku pochybenia odvolacieho súdu, ktorý nerešpektoval § 390 CSP a opakovane zrušil meritórny rozsudok prvoinštančného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, hoci mal vo veci rozhodnúť sám. To však zjavne nie je prípad sťažovateľky, keďže krajský súd pristúpil k čiastočnému zrušeniu rozsudku okresného súdu a vráteniu mu veci na nové konanie po prvý raz.

18. Ústavný súd súčasne dodáva, že prípadné ďalšie rozhodnutie krajského súdu vo veci samej, resp. ktorým sa konanie končí, bude sťažovateľka môcť v prípade jej nespokojnosti napadnúť mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 419 CSP).

19. Na základe uvedeného ústavný súd sumarizuje, že v dôsledku napadnutého rozsudku nie je obmedzená možnosť sťažovateľky predostrieť svoje argumenty v ďalšom konaní, disponovať účinnými právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv a nejde ani o prípad vyriešenia určitej právnej otázky s konečnou platnosťou. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preto odmietol ako zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

20. Sťažovateľka namieta kasáciu prvoinštančného rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP aj v kontexte predĺženia doby konania, čo podľa jej názoru znamená vznik zbytočných prietáhov, najmä, ak na zrušenie nebol žiaden dôvod. Ako však už ústavný súd konštatoval, krajský súd pristúpil ku kasácii rozhodnutia okresného súdu prvýkrát, pričom celková dĺžka konania ku dňu vydania odvolacieho rozsudku bola približne 10 mesiacov, čo rozhodne nepredstavuje excesívnu

dĺžku konania. Práve naopak, postup súdov konajúcich vo veci s'ťažovateľky je veľmi promptný. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na zásadu „jedenkrát a dosť“ obsiahnutú v § 390 CSP, ktorej primárnym účelom je takýmto excesom v ďalšom konaní zabrániť (I. ÚS 227/2018, II. ÚS 531/2018, I. ÚS 218/2019, I. ÚS 425/2023).

21. S ohľadom na uvedené ústavný súd v prejednávacom prípade neidentifikoval ani žiadnu možnosť porušenia základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavnú s'ťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná s'ťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami s'ťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej s'ťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu